herpy

KAMÆLEONER

Usambara Three-Horned Chameleon

Trioceros deremensis

Trioceros deremensis er en stor, kraftigt bygget kamæleon fra bjergskovene i det østlige Tanzania. Hannen bærer tre lange, ringede horn, mens hunnen helt mangler dem. Arten er rolig over for sin holder, men kræver kølige temperaturer og meget høj luftfugtighed, og avlen er krævende, så den er kun for meget erfarne holdere.

Familie: Chamaeleonidae Tidligere navn: *Chamaeleo deremensis* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**30-40 cm** total længde inkl. hale
Vægt	**120-150 g**
Levetid	**5-8 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Bjergskov**
Sværhedsgrad	**Ekspert**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 60 × 120 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**20-24 °C**
Temperatur, nat	**18-20 °C**
Luftfugtighed	**80-100 %**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**9-12 mdr.**
Kuldstørrelse	**8-60 æg**
Inkubation	**110-130 dage** ved 22 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står på CITES liste II og i EU's bilag B (forordning 338/97), som alle kamæleoner af slægten *Trioceros*. Handel over grænser kræver derfor CITES- og EU-dokumenter, som udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Spørg sælger om dokumentation for dyrets herkomst. Ingen kamæleoner er forbudt for private i Danmark (bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015), så de almindelige regler gælder.

Om arten

Trioceros deremensis er en stor og kraftigt bygget, træboende kamæleon. Den bliver 30-40 cm lang i alt og vejer omkring 120-150 g. Halen er kort i forhold til kroppen. Hannen bliver lidt større end hunnen eller omtrent lige så stor; angivelserne er ikke enige. Hannen har tre lange, ringede horn på snuden, som formentlig bruges i kampe mellem hanner. Hornene begynder at vise sig, når den unge han er 10-12 cm lang. Hunnen har ingen horn og ikke engang antydning af hornknopper. På ryggen står en sejlagtig kam, og under halsen sidder en kort strubekam.

Hjelmen er glat, flad og aflang og ender i en spids med små, adskilte nakkelapper. Skællene er glatte. Voksne dyr er mellem- til lysegrønne med tre eller fire bleggule skråstreger i en brudt linje fra øjet og halvt ned ad kroppen. Spredte hvide, blå, røde eller brune pletter og striber er almindelige. Ved ophidselse eller stress dukker mørkegrønne eller sorte pletter op, og det omvendte mønster med lyse pletter på mørk bund forekommer også. Unger har samme mønster, men på en akvablå bund, og de er kun 5-7 cm lange ved klækningen.

Arten har en usædvanlig kompleks lungebygning. Den er rolig og stillesiddende og vælger gerne ét sted, hvor den bliver siddende. Over for artsfæller er den aggressiv. Levetiden er ikke dokumenteret; 5-8 år er et skøn ud fra andre bjergkamæleoner af slægten som *Trioceros jacksonii*.

Udbredelse og levested

Trioceros deremensis findes kun i Eastern Arc-bjergene i Tanzania: i Øst-Usambara og i Uluguru-, Nguu-, Nguru- og Udzungwa-bjergene. Der findes en enkelt gammel angivelse fra Vest-Usambara, men det er tvivlsomt, om arten lever dér. Typelokaliteten, som arten er opkaldt efter, er Derema i Usambara-bjergene.

Hver delbestand er isoleret, og det samlede udbredelsesområde er kun omkring 1.400 km². Meget af det ligger i forholdsvis velbeskyttede skovreservater, og arten står som ikke truet (LC) på IUCN's rødliste.

> **Oprindelig udbredelse:** Tanzania.

LEVESTED

Arten lever i regnskov og tågeskov i 800-2.300 m højde, både inde i skoven og i skovbrynet, men også i hække og plantager i nærheden. Den er almindelig i sit udbredelsesområde.

Klimaet er fugtigt og køligt med en tydelig afkøling om natten.

Pasning

TERRARIET

Et voksent dyr skal have et netterrarie på mindst 60 × 60 × 120 cm (længde × bredde × højde). Målet er et skøn: det er sat lidt større end for *Trioceros quadricornis*, fordi *T. deremensis* er større og tungere. Arten holdes alene i et net- eller hybridterrarie med god ventilation.

Indret terrariet tæt med levende planter og med rene, tørre grene i forskellige tykkelser. Arten trives bedst i et tæt beplantet terrarie og er mest tilfreds, når den ikke er synlig, så det giver ro at skærme mindst to sider. Stil terrariet væk fra vinduer, så det ikke overophedes. Et afløb i bunden fjerner overskydende vand.

TEMPERATUR

Arten er en bjergart og foretrækker moderate til kølige temperaturer. Dagtemperaturen skal være 20-24 °C og nattemperaturen 18-20 °C. Hold hele terrariet under 25 °C, også ved høj luftfugtighed, for unger og ungdyr tørrer hurtigt ud, når det er varmt. Nattemperaturen må ikke holdes oppe med lamper eller varmemåtter. Start hellere for køligt end for varmt.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være mindst 80 % og gerne højere. Arten klarer sig bedst med en ultralydsfugter rettet direkte mod terrariet og en jævn strøm af dryppende vand, helst direkte over dyret. Sprøjtning med lunkent vand kan også sætte gang i appetitten.

Dyret drikker dråber fra bladene, ikke af en skål. Luften skal være i bevægelse, selv om fugten er høj, og planter og grene skal kunne tørre lidt mellem sprøjtningerne. Sunkne øjne og rynket hud er tegn på udtørring, især hos unger og ungdyr.

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og skal have rigeligt lys. Brug UVB-lysstofrør og en svag varmelampe. UVB-zonen er ikke målt for arten. Zone 2 er lånt fra *Trioceros jacksonii*, der også er en bjergkamæleon fra Østafrika og regnes til zone 2-3. Det svarer til et UV-indeks på højst omkring 1-3 på det højeste sted, dyret kan sidde. Direkte sol gennem vinduer overopheder dyret. Sol uden glas er gavnlig, når temperaturen holdes lav, og der er skygge. Dagslængden er omkring 12 timer.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Trioceros deremensis er insektæder og har som regel stor appetit. Giv varieret føde som fårekyllinger, fluer, græshopper og andre foderinsekter af passende størrelse. Foderinsekterne skal have et godt foder af grøntsager og korn og drysses med kalk og mineraler. Hannerne æder mindre i yngletiden, men er til gengæld mere aktive.

Især unge dyr ryster med hele kroppen lige før, de skyder tungen ud efter byttet. Skålfodring frarådes, for dyret sætter sig gerne over skålen og bevæger sig så endnu mindre. Fodermængden svarer til andre kamæleoner af samme størrelse.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Arten holdes enkeltvis og er rolig over for sin holder, men aggressiv over for artsfæller. Den er stillesiddende, vælger gerne ét sted, hvor den sidder længe, og flytter sig mest for at sole sig eller æde. Håndtering begrænses til det nødvendige. Nye dyr kan æde meget lidt de første uger, og i den periode er vand langt vigtigere end mad.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannen har tre store, ringede horn, mens hunnen helt mangler hornknopper. Kønsmodenheden er ikke kendt med sikkerhed, men anslås til 9-12 måneder. Hunnerne lægger formentlig først levedygtige, befrugtede æg i deres anden eller tredje yngleperiode.

PARRING

Yngletiden menes at ligge om efteråret, men i terrariet kan den falde på alle årets tider. Parringssæsonen kan vare op til tre måneder med mange parringer. Hannen bliver da langt mere aktiv og æder mindre.

ÆGLÆGNING OG KULD

Arten er æglæggende. Hunnen bærer æggene i omkring fire måneder, før hun lægger dem. Kuldet er stort: angivelserne svinger fra 8-40 til 20-60 æg. Giv hende en dyb, fugtig æglægningsbeholder med pottejord, som hun kan grave i.

INKUBATION

Æggene ruges ved omkring 22 °C og klækker efter omkring fire måneder. Når hunnen har lagt og dækket dem, graves de forsigtigt op og lægges halvt nedgravet i en lukket beholder med fugtig vermiculit, hvor en klemt håndfuld kun giver en dråbe eller to. Hold temperaturen stabil, og kontrollér æggene en gang om ugen.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er 5-7 cm lange og akvablå, når de klækker. Unger og ungdyr er især udsat for udtørring og tåler varme dårligt, så de skal have rigeligt vand og kølige forhold. Tal for væksten er ikke dokumenteret.

Sundhed og typiske fejl

Typiske problemer og fejl i pasningen:

- Udtørring: sunkne øjne og rynket hud, især hos unger og ungdyr i for varme omgivelser.
- Varmestress: temperaturer over 25 °C giver sløvhed og udtørring.
- Vægttab og afvisning af føde hos nye dyr.
- Luftvejsinfektioner ved stillestående luft.
- Tungeskader ved skålfodring.

Kontakt en dyrlæge med erfaring i krybdyr ved ophørt fødeindtagelse, vægttab eller åndedrætsbesvær.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.